

O transparentnosti justície v podaní Transparency International Slovensko a o anticene transparentnosti za rok 2023

Transparency International Slovensko zverejnilo dňa 31.decembra 2023 na svojom facebookovom profile príspevok s názvom „ČOMU SA V ROKU 2023 VENOVALA SLOVENSKÁ TRANSPARENCY?“

Z jeho obsahu okrem iného vyplýva nasledovné: „Veľkú pozornosť sme v uplynulom roku venovali aj **transparentnosti justície**. Na jar sme zverejnili nové hodnotenie výkonnostných dát okresných sudcov, **vd'aka ktorému vedia občania ľahšie odhadnúť, čo čakať na konkrétnom súde**. Pozitívnym signálom je, že rýchlosť konaní sa v priemere zvyšuje, hoci len pomaly. Hodnotenie je prístupné aj na portáli OTVORENESUDY.SK, kde v časti o prokuratúre pribudli aj ďalšie štatistiky kriminality a rozhodnutia jednotlivých prokurátorov.“

K vyššie uvedenému hodnotiacemu úsudku a vysvedčeniu, ktoré si samo sebe za rok 2023 vystavilo Transparency International Slovensko, uvádzam, že vd'aka zverejnenému rebríčku nemôžu občania odhadnúť absolútne nič, pretože jeho výpovedná hodnota je nula.

Zverejnený rebríček odporuje európskym štandardom a odporúčaniam. O túto správu by som rada doplnila koncoročné vysvedčenie TIS.

Podľa Stanoviska č. 17 (2014) Poradnej rady európskych sudcov (ďalej len „CCJE“) o hodnotení práce sudcov, kvalite justície a rešpekte k sudcovskej nezávislosti (bod 42), CCJE varuje pred vyjadrením hodnotenia sudcov výlučne v bodoch, číslach, percentách alebo v počtoch rozhodnutí. Všetky tieto metódy, ak sa použijú bez ďalšieho vysvetlenia a hodnotenia, môžu vytvoriť falošný dojem objektivity a istoty. CCJE považuje podrobné trvalé poradie sudcov na základe ich hodnotenia za nežiadúce. Nielenže takýto rebríček vyvoláva falošný pocit objektivity a istoty. Takýto systém je nepraktický a najmä, ak je zverejnený, je nespravodlivý. Neprispieva ani k zlepšeniu výkonnosti sudcov, ani k ich nezávislosti. Systém hodnotenia na špecifické účely, napríklad za účelom povýšenia, však môže byť užitočný. Napríklad, ak sa dvaja alebo viacerí sudcovia uchádzajú o vymenovanie na jedno miesto, môžu byť takíto kandidáti na tento účel porovnaní. Z odporúčaní CCJE preto vyplýva, že by sa malo zabrániť vyjadreniu výsledkov hodnotenia sudcov číslami, percentami alebo poradím sudcov.

Pokiaľ by som mohla dať do pozornosti viaceré momenty ohľadom transparentnosti justície za rok 2023, zdôraznila by som napríklad to, že napriek tomu, že zákon č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a príslušiakoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovuje, že medzi základné práva sudcu patrí to, že bez súhlasu sudcu nemožno zverejňovať jeho tvár a bydlisko; to sa vzťahuje aj na rodinných príslušníkov sudcu, ak je to potrebné na účinnú ochranu sudcu a jeho rodiny a rodinní príslušníci s tým súhlasia a sudca má právo aj na primerané utajenie údajov o jeho osobe a jeho rodine (§34 ods. 7 cit. zákona), počas môjho pôsobenia na súdnej rade si nepamätám, že by niektorý zo sudcov, ktorý sa účastnil živého prenosu zasadnutia súdnej rady, vzniesol námietku, že by chcel uplatniť právo nezverejňovať svoju tvár.

Len pripomínam, že súdna rada pri rozhodovaní o profesijnom raste bežne rokuje o údajoch sudcov osobného charakteru, a to podľa mojej mienky až na hrane zákonnosti, nakoľko sa zverejňujú údaje z neverejných registrov bez súhlasu dotknutej osoby. Tiež došlo k zverejneniu zápisnice z kontrolnej komisie, a to napriek tomu, že kontrolná komisia súdnej rady koná a rozhoduje neverejne (bod 2.7. Rokovacieho poriadku kontrolných komisií). Dokonca to zašlo až tak ďaleko, že informácie z neverejného zasadnutia boli následne vybranými mediálne

aktívnymi členmi súdnej rady zverejnené, zasahujúc nielen do súkromia konkrétneho sudcu, ale aj jeho maloletých detí.

Anticenu transparentnosti a otvorenosti za rok 2023 by som udelila bývalému členovi súdnej rady Ľudovítovi Bradáčovi, ktorý podľa medializovaných informácií mal dňa 19.decembra 2023 pod vplyvom alkoholu sadnúť za volant motorového vozidla. Ako sa následne ukázalo, podľa jeho vlastných slov „počas viac než 50-ročnej vodičskej praxe nemal okrem niekoľkých menších priestupkov žiadny konflikt s dopravnými predpismi.“ Nakoľko na súdnej rade pri preverke sudcovskej spôsobilosti aj niekoľko menších priestupkov môže indikovať recidívu a problémy s dodržiavaním pravidiel (a aj toto sa preveruje), bolo by vhodné, aby pre zvýšenie dôveryhodnosti súdnej rady, každý jeden člen (aj z tých bývalých, ktorí ukončili svoje pôsobenie na súdnej rade v roku 2023) zverejnil počet svojich dopravných priestupkov resp. počet zápisov v priestupkovom registri. Bývalý člen súdnej rady Bradáč tak neurobil a ani slovom nespomenul, že sám má skúsenosti s priestupkami. Nie je vylúčené, že by sa v rámci takto nastavenej transparentnosti našlo viac adeptov na anticenu transparentnosti v súdnej rade. A možno aj u osôb, ktoré navonok vystupovali ako tí najčistejší a najmorálnejší členovia súdnej rady.

Presne takáto očista je totižto žiadúca. Očista od falošnosti. S hnilobou vo vnútri amatérskych divadelníkov vyžadujúcich od iných to, čo sami nespĺňajú, ťažko možno hovoriť o čistých úmysloch vo vzťahu k povesti súdnej rady a súdnej moci, ktorá by nemala byť pokrytectvom niektorých členov súdnej rady kompromitovaná.

V Bratislave, dňa 14.januára 2024

Dana Jelinková Dudzíková